

KIRJASTON, VARHAISKASVATUKSEN JA ESIOPETUKSEN YHTEISTYÖSUUNNITELMA

Tammelan kunta

Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja yleisen kirjaston yhteistyösuunnitelma

Tammelan kunta

Hyväksytty sivistyslautakunnassa

Päiväys, pykälät _____

Kirjaston, varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yhteistyösuunnitelma 2026–2030

Pohja monipuoliselle lukutaidolle luodaan jo varhaislapsuudessa. Kasvaakseen lukijaksi lapsi tarvitsee ympärilleen lukemiseen sitoutuneet aikuiset, sopivaa kirjallisuutta ja aikaa siihen tutustumiseen. Ilman aikuisen tietoista toimintaa lapsi on vaarassa jäädä kirjallisuuden tarjoamien mahdollisuuksien ulkopuolelle.

Tällä suunnitelmalla sovitaan Tammelan kunnan varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja kirjaston yhteistyöstä. Varhaiskasvatuksella viitataan tässä suunnitelmassa kaikkiin varhaiskasvatuksen toimintamuotoihin: päiväkotitoimintaan, perhepäivähoitoon ja avoimeen varhaiskasvatustoimintaan. Yhteistyösuunnitelma perustuu kirjastolakiin (1492/2016 1–20§), varhaiskasvatuslakiin (540/2018 7§), varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (2022) sekä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin (2014). Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tehtävänä on lasten kielellisten taitojen ja valmiuksien vahvistaminen, kielellisten identiteettien kehittäminen, lastenkirjallisuuden monipuolinen käyttö, monilukutaidon edistäminen sekä laaja-alaisen osaamisen kehittäminen. Suunnitelman avulla toteutetaan myös kirjastolain kirjastoille antamia tehtäviä: lukemisen ja kirjallisuuden edistäminen, tietopalvelun tarjoaminen sekä tiedonhankinnan, tiedonkäytön ja monipuolisen lukutaidon ohjaus ja tuki.

Varhaiskasvatus ja esiopetus saavat tukea varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa ja esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjen tavoitteiden toteutumiseen.

Yhteistyösuunnitelma edistää tasa-arvon toteutumista Tammelan kunnassa.

Tavoitteena on, että kaikilla varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen osallistuvilla lapsilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet kirjaston palveluihin sekä monilukutaidon tukeen.

Monialainen yhteistyö rikastaa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen oppimisympäristöjä.

Tarkoituksena on taata kaikille tammelalaisille varhaiskasvatuksessa oleville lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet kirjastopalveluihin, sekä vakinaistaa ja tehdä näkyväksi jo tehtyä yhteistyötä.

Yhtenä merkittävänä tavoitteena on lisätä perheiden kiinnostusta kirjastoa kohtaan.

Tämä suunnitelma on voimassa vuodet 2026–2030

Viestintä ja vastuut

Tämän suunnitelman toteutumisesta vastaavat varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja kirjaston johto. Viestinnästä vastaavat nimetyt yhteyshenkilöt varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja kirjastoissa. Käytännön yhteistyötä toteuttaa kukin varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja kirjaston työntekijä omien vastuualueidensa mukaisesti.

Yhteistyösuunnitelma arvioidaan vuosittain aina keväisin. Tätä työtä koordinoi kirjasto. Työryhmään kuuluu edustus jokaisesta varhaiskasvatusyksiköstä.

Arviointi dokumentoidaan Tammelan lukutaitoryhmän Teams-kanavalle.

Työryhmän kokoonpano

Kirjastovirkailija Leena Virta, Tammelan kirjaston lastenkirjastotyö

Kirjastonhoitaja Linnea Leivo (lukutaitotyön vetäjä)

Kirsi Hildén varhaiskasvatuksen erityisopettaja

Taru Sjöblom, perhepäivähoidon edustaja

Johanna Heino, Portaan päiväkoti

Tammitarhan päiväkoti

Päiväkoti Taikatassu

Sähköpostilista: Kasvatuspäällikkö Paula Laakso

Kustannukset ja resurssit

Yhteistyö on resurssien jakamista ja tehokkaampaa hyödyntämistä. Suunnitelman toteuttamista varten tarvitaan kuitenkin sekä henkilöstöresursseja että riittävät määrärahat. Toteuttamiseen tarvittavat resurssit varataan vuosittain kunnan budjettiin seuraavasti:

- Kuljetukset varhaiskasvatusyksiköstä kirjastoon (varhaiskasvatus kustantaa)
- Kirjastoautossa tapahtuvat aktiviteetit (kirjasto kustantaa)
- Henkilöstöresurssit valmistelu- ja toteutustyöhön (kustannuksia kumpaankin)
- Kirjaston henkilökunnan matkakulut varhaiskasvatusyksiköihin (kirjasto kustantaa)

Kirjaston ja varhaiskasvatuksen tavoitteet yhteistyölle

Kirjasto ja varhaiskasvatus pyrkivät yhdessä herättämään lasten kiinnostusta kirjoihin ja lukemiseen.

Kirjasto tarjoaa varhaiskasvatuksen käyttöön eri ikäkausille sopivaa ja laadukasta kirjallisuutta. Kirjasto tarjoaa kaikille varhaiskasvatuksessa oleville lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet käyttää kirjaston palveluja.

Esiopetusvuonna lapset tutustuvat ohjatulla kirjastokäynnillä kirjaston tilaan, aineistoihin ja palveluihin ja oppivat toimimaan kirjastossa, lainaamaan ja palauttamaan. Kirjasto tukee esiopetusta monilukutaidon ja tieto- ja viestintäteknologisen osaamisen kehittämisessä.

Varhaiskasvatus sitoutuu käyttämään kirjaston tarjoamia palveluja mahdollisimman monipuolisesti.

Varhaiskasvatus sitoutuu omalla toiminnallaan kannustamaan perheitä kirjaston palveluiden äärelle. Tämä toteutetaan järjestämällä toimintaa kirjaston tiloissa syksyisin ja keväisin. Tämän toiminnan tarkempi ohjelma ja sisältö määräytyy vuorossa olevan päiväkodin mukaan. Toiminta voi olla esimerkiksi lasten töiden näyttely tai päiväkodin kirjastoilta. Yhteistyön vuorot ovat syyskaudella Tammitarhan ja Portaan päiväkodit sekä kevätkaudella päiväkotit Taikatassu. Perhepäivähoito valitsee itselleen sopivan toimintamuodon ja ajankohdan erikseen kirjaston kanssa.

Järjestetään kaikille yhteinen Tammikuu on tarinoita tulvillaan -lukukampanja vuosittain.

Kirjasto mahdollistaa yhdenvertaiset mahdollisuudet käyttää seuraavia kirjaston toimintamuotoja:

Yhteisökortti: Kirjasto tekee varhaiskasvatusryhmälle yhteisökortin. Vastuuhenkilön nimi ja sähköpostiosoite päivitetään. Muutoksesta tiedotetaan kirjastoa.

Kirjastoauto: pysähtyy jokaisessa varhaiskasvatuspaikassa (perhepäivähoitajat) reittinsä mukaisesti.

Aineistopaketti: Kirjasto kerää valmiiksi pyydetyistä aiheista kirjaketteja ryhmän käyttöön.

Satutuokio: Kirjastossa vietetään satutuokiota kerran kuussa maanantaisin, satutuokio voidaan pyynnöstä pitää ryhmälle räätälöitynä pyynnöstä myös muulloin joko kirjastolla tai varhaiskasvatusyksikössä.

Kirjavinkit kasvattajille ja vanhemmille: Kirjasto tarjoaa vinkkilistoja eri aiheisista lastenkirjoista. Vinkkilistojen jakaminen tapahtuu varhaiskasvatusyksikön kautta.

Eteiskirjasto tai iltasatuhylly: Varhaiskasvatusyksikössä on hylly kirjoja, jota lapsi saa lainata kotiin. Kirjat ovat kirjaston toimittamia, mutta niiden sijainti on varhaiskasvatusyksikkö.

Omatoiminen kirjastokäynti: Varhaiskasvatuksen ryhmät pääsevät käyttämään kirjastoa omatoimisesti ja tutustumaan kirjastoon tai kirjastoautoon sekä kirjallisuuteen.

Kirjaston henkilökunta vanhempainillassa: Kirjaston henkilökunta osallistuu pyynnöstä vanhempaintapaamisiin, varhaiskasvatuksen työntekijöiden koulutuksiin tai muihin tilaisuuksiin. Asiantuntijaluennoilla kerrotaan esimerkiksi lukemisen tärkeydestä, kirjaston palveluista, kullekin ikäryhmälle sopivasta kirjallisuudesta, uutuuksista ja muusta aineistosta.

Eskareiden kirjastopassi: Esikoululaisten kanssa käydään läpi kirjaston asiakkuus ja kerrotaan oman kortin hankkimisesta. Jutellaan siitä, miten kirjasto säilyy kaikille mukavana paikkana. Lapsi saa kirjastosta mukaansa passin ja lomakkeen kotona täytettäväksi oman kortin hankkimista varten.

Perheiden illat kirjastolla: Kirjastossa järjestetään huoltajille yhteinen ilta, jossa tutustutaan kirjastoon ja lastenkirjallisuuteen ryhmään sopivalla tavalla. Kirjaston henkilökunta esittelee kirjastoa.

Näyttely kirjastolla: Päiväkodit taloittain tai perhepäivähoitajat yhdessä voivat halutessaan rakentaa lasten töistä näyttelyn, joka pääsee kirjastossa laajojen aukioloaikojen ansiosta hyvin esille suuremmalle yleisölle, kuin mikä päiväkotien tiloissa on mahdollista. Tämä sovitaan hyvissä ajoin.

Lukupassin täyttö: Kirjasto on toteuttanut varhaiskasvatuksen käyttöön lukuehdotuksista passin, jonka täyttö kannustaa perheitä lukemaan ja käyttämään kirjaston aineistoja.

Yhteistyötaulukko

Ympyröi tästä taulukosta vuoden aikana toteutetut yhteistyömuodot. Yhteisökortin lisäksi tavoitteena on vähintään kahden muun aktiviteetin toteutuminen. Palauta taulukosta keväällä kopio kirjastoon. Vihreällä pohjalla mainitut yhteistyömuodot (sisältö) on selitetty tässä suunnitelmassa sivulta 4 alkaen. Eskaripassia lukuun ottamatta yhteistyömuodot ovat kaikille ryhmille sallittuja. Kullekin hoitokaudelle on oma lomake, yhteensä neljä kpl

Muista merkitä ryhmän nimi ja hoitokausi, jota lomakausi koskee!

Kiitos sinulle!

Kirjaston ja varhaiskasvatuksen yhteistyö Tammelassa

Sisältö	0-3 vuotiaat	3-5 vuotiaat	eskarit	PPH
Yhteisökortti	X	X	X	X
Aineistopaketti	X	X	X	X
Kirjavinkkilista vanhemmille	X	X	X	X
Omatoiminen kirjastokäynti	X	X	X	X
Satutuokio kirjastolla/päiväkodillä	X	X	X	X
Hylly kotilainausta varten	X	X	X	X
Kirjastopassi			X	
Kirjaston puheenvuoro vanhempainillassa	X	X	X	X
Näyttely kirjastolla	X	X	X	X
Perheilta kirjastolla	X	X	X	X
Lukupassin täyttö	X	X	X	X

Hoitokausi: _____

Täytetty ryhmässä: _____

Lapsia ryhmässä: _____

Ryhmän vetäjänä toimi: _____

Yhteistyötaulukko

Ympyröi tästä taulukosta vuoden aikana toteutetut yhteistyömuodot. Yhteisökortin lisäksi tavoitteena on vähintään kahden muun aktiviteetin toteutuminen. Palauta taulukosta keväällä kopio kirjastoon. Vihreällä pohjalla mainitut yhteistyömuodot (sisältö) on selitetty tässä suunnitelmassa sivulta 4 alkaen. Eskaripassia lukuun ottamatta yhteistyömuodot ovat kaikille ryhmille sallittuja. Kullekin hoitokaudelle on oma lomake, yhteensä neljä kpl

Muista merkitä ryhmän nimi ja hoitokausi, jota lomakausi koskee!

Kiitos sinulle!

Kirjaston ja varhaiskasvatuksen yhteistyö Tammelassa

Sisältö	0-3 vuotiaat	3-5 vuotiaat	eskarit	PPH
Yhteisökortti	X	X	X	X
Aineistopaketti	X	X	X	X
Kirjavinkkilista vanhemmille	X	X	X	X
Omatoiminen kirjastokäynti	X	X	X	X
Satutuokio kirjastolla/päiväkodillä	X	X	X	X
Hylly kotilainausta varten	X	X	X	X
Kirjastopassi			X	
Kirjaston puheenvuoro vanhempainillassa	X	X	X	X
Näyttely kirjastolla	X	X	X	X
Perheilta kirjastolla	X	X	X	X
Lukupassin täyttö	X	X	X	X

Hoitokausi: _____

Täytetty ryhmässä: _____

Lapsia ryhmässä: _____

Ryhmän vetäjänä toimi: _____

Yhteistyötaulukko

Ympyröi tästä taulukosta vuoden aikana toteutetut yhteistyömuodot. Yhteisökortin lisäksi tavoitteena on vähintään kahden muun aktiviteetin toteutuminen. Palauta taulukosta keväällä kopio kirjastoon. Vihreällä pohjalla mainitut yhteistyömuodot (sisältö) on selitetty tässä suunnitelmassa sivulta 4 alkaen. Eskaripassia lukuun ottamatta yhteistyömuodot ovat kaikille ryhmille sallittuja. Kullekin hoitokaudelle on oma lomake, yhteensä neljä kpl

Muista merkitä ryhmän nimi ja hoitokausi, jota lomakausi koskee!

Kiitos sinulle!

Kirjaston ja varhaiskasvatuksen yhteistyö Tammelassa

Sisältö	0-3 vuotiaat	3-5 vuotiaat	eskarit	PPH
Yhteisökortti	X	X	X	X
Aineistopaketti	X	X	X	X
Kirjavinkkilista vanhemmille	X	X	X	X
Omatoiminen kirjastokäynti	X	X	X	X
Satutuokio kirjastolla/päiväkodillä	X	X	X	X
Hylly kotilainausta varten	X	X	X	X
Kirjastopassi			X	
Kirjaston puheenvuoro vanhempainillassa	X	X	X	X
Näyttely kirjastolla	X	X	X	X
Perheilta kirjastolla	X	X	X	X
Lukupassin täyttö	X	X	X	X

Hoitokausi: _____

Täytetty ryhmässä: _____

Lapsia ryhmässä: _____

Ryhmän vetäjänä toimi: _____

Yhteistyötaulukko

Ympyröi tästä taulukosta vuoden aikana toteutetut yhteistyömuodot. Yhteisökortin lisäksi tavoitteena on vähintään kahden muun aktiviteetin toteutuminen. Palauta taulukosta keväällä kopio kirjastoon. Vihreällä pohjalla mainitut yhteistyömuodot (sisältö) on selitetty tässä suunnitelmassa sivulta 4 alkaen. Eskaripassia lukuun ottamatta yhteistyömuodot ovat kaikille ryhmille sallittuja. Kullekin hoitokaudelle on oma lomake, yhteensä neljä kpl

Muista merkitä ryhmän nimi ja hoitokausi, jota lomakausi koskee!

Kiitos sinulle!

Kirjaston ja varhaiskasvatuksen yhteistyö Tammelassa

Sisältö	0-3 vuotiaat	3-5 vuotiaat	eskarit	PPH
Yhteisökortti	X	X	X	X
Aineistopaketti	X	X	X	X
Kirjavinkkilista vanhemmille	X	X	X	X
Omatoiminen kirjastokäynti	X	X	X	X
Satutuokio kirjastolla/päiväkodillä	X	X	X	X
Hylly kotilainausta varten	X	X	X	X
Kirjastopassi			X	
Kirjaston puheenvuoro vanhempainillassa	X	X	X	X
Näyttely kirjastolla	X	X	X	X
Perheilta kirjastolla	X	X	X	X
Lukupassin täyttö	X	X	X	X

Hoitokausi: _____

Täytetty ryhmässä: _____

Lapsia ryhmässä: _____

Ryhmän vetäjänä toimi: _____